

1
Premiéři V4 podpořili rozšíření EU o země západního Balkánu

2
Jourová prošla grilováním hladce, jiní komisaři mají problémy

3
Počet obětí terorismu v EU klesá, útoky se daří překazit

4
Jak vypadá běžný pracovní den v evropských institucích?

5
Jak EU a NATO spolupracují v oblasti kybernetické bezpečnosti?

6
Eurozprávy z regionů

12
Řešení "hřebenovky" z minulých Eurolistů

Eurolisty říjen 2019

Milé čtenářky, milí čtenáři, opět po necelém měsíci Vás srdečně zdravím ze stránek Eurolistů. Podzim je v plném proudu a s ním i politické dění na vnitrostátní i evropské úrovni. Jaká témata jsme si vzali pod drobnohled říjnového vydání? V Praze se setkali premiéři zemí visegrádské čtyřky, kteří deklarovali svoji podporu rozšiřování EU na západním Balkáně. V Bruselu pokračuje proces schvalování kandidátů na posty členů budoucí Evropské komise a Věra Jourová uspěla. Pozitivní proud posilují i informace o poklesu počtu teroristických útoků v Evropě či o rozvoji spolupráce mezi EU a NATO na poli kybernetické bezpečnosti. Vaši pozornost si zaslouží i "regionální" část vydání, ve které nechybí reportáže ze tří debat s občany, konaných při příležitosti výročí 15 let od vstupu ČR do EU. Série debat pokračuje i v říjnu a listopadu, rádi Vás na některé z nich přivítáme!

Petr Pospíšil, editor Eurolistů

AKTUALITY Z EU

Premiéři V4 podpořili rozšíření EU o země západního Balkánu

Premiéři zemí V4 © čtk

Premiéři zemí visegrádské čtyřky (V4 - ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko) přijali deklaraci, v níž vyjadřují podporu rozšíření Evropské unie (EU) o země západního Balkánu. Na tiskové konferenci 12. září po jednání s premiéry ostatních zemí V4 a západního Balkánu to řekl český premiér Andrej Babiš (ANO). EU podle něj musí západnímu Balkánu nabídnout jasnou vizi evropské perspektivy.

"My jsme dlouhodobě velkými zastánci lidských vztahů mezi západním Balkánem a Evropskou unií. Dnes jsme přijali deklaraci, v které deklarujeme naše společné přesvědčení o tom, že politika rozšíření Evropské unie je podle mého názoru nejúčinnějším nástrojem podpory stability, bezpečnosti, demokracie a prosperity na západním Balkáně. Bezpečnost na Balkáně znamená i bezpečnost v Evropě," řekl Babiš.

Na úrovni Evropské rady je podle Babiše důležité hovořit o tom, proč trvá dlouho přijetí například Bulharska, Rumunska či Chorvatska do schengenského prostoru. "Musíme asi odlišit rozšiřování Evropské unie od rozšiřování schengenského prostoru," dodal.

"Opětovné sjednocení Evropy nemůže být dokončeno, pokud se celý region západního Balkánu nezapojí do evropské integrace. Doufáme především, že se podaří udržet tempo reformů a že bude možné v říjnu otevřít přístupové rozhovory se Severní Makedonií a Albánií," poznamenal Babiš. "Není také pochyb o tom, že probíhající přístupová jednání se Srbskem a Černou Horou budou výrazně

urychlena a že je budeme moci přivítat do rodiny členů Evropské unie co nejdříve," dodal. Ideální by to podle něho bylo ještě do konce roku 2027. Také reformy v Bosně a Hercegovině podle Babiše posilují vyhlídky země na členství v EU.

Do Prahy přijeli i zástupci zemí západního Balkánu

Babiš s premiéry Slovenska Peterem Pellegrinim, Maďarska Viktorom Orbánem a Polska Mateuszem Morawieckým absolvoval zhruba hodinu a půl dlouhé pracovní jednání. Dalšími tématy setkání podle českého předsedy vlády byl brexit, přístup k řešení klimatických otázek, složení nové Evropské komise nebo víceletý finanční rámec po roce 2020.

Po poledni se k lídrům V4 připojili zástupci šesti zemí západního Balkánu. Do Prahy přijeli srbská premiérka a předsedové vlád Severní Makedonie, Černé Hory, Albánie, Bosny a Hercegoviny, Kosovo zastupoval chargé d'affaires.

Česko převzalo předsednictví ve visegrádské skupině na počátku července od Slovenska. Za cíl si dalo mimo jiné zvyšování koaličního potenciálu skupiny v Evropské unii. Podle ministra zahraničí Tomáše Petříčka (ČSSD) chce ČR prosazovat posilování spolupráce EU se státy Východního partnerství a podporovat integraci zemí západního Balkánu do unie.

Premiéři V4 ocenili, jaké posty získala V4 v Evropské komisi

Polský premiér Mateusz Morawiecki i jeho maďarský protějšek Viktor Orbán po summitu visegrádské čtyřky v Praze ocenili, jaké posty skupina obsadila v nové Evropské komisi Ursuly von der Leyenové. Uskupení složené z ČR, Polska, Maďarska a Slovenska podle nich bude hrát v nové komisi důležitou roli. Považují to za úspěch společného vyjednávání Visegrádu.

Polský eurokomisař Janusz Wojciechowski dostal v nové komisi na starost zemědělství, Maďarsko bude reprezentovat László Trócsányi

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Rozhoduj o Evropě

Kdy? 22.10.; 9:00 - 16:00
Kde? Krajský úřad Jihočeského kraje, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice.

Finský večer

Kdy? 30.10.; 18:00 - 20:00
Kde? Kulturní klub Horká vana, Česká 7, České Budějovice.

Veletřh vzdělání a řemeslo

Kdy? 6.-8.11.; 9:00 - 17:00
Kde? Výstaviště České Budějovice, Husova 30, České Budějovice.

15 let v Evropské unii

Kdy? 12.11.; 17:00 - 18:30
Kde? Riegrova 51, České Budějovice.

HRADEC KRÁLOVÉ

15 let v Evropské unii

Kdy? 24.10.; 17:00 - 18:30
Kde? Knihovna města Hradce Králové, Wonkova 1262/1a, Hradec Králové.

Rozhoduj o Evropě

Kdy? 6.11.; 9:00 - 16:00
Kde? Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové.

JIHLAVA

Rozhoduj o Evropě

Kdy? 18.11.; 9:00 - 16:00
Kde? Krajský úřad Kraje Vysočina, Žižkova 57, Jihlava.

15 let v Evropské unii

Kdy? 26.11.; 17:00 - 18:30
Kde? Městská knihovna Jihlava, Hluboká 1, Jihlava.

jako komisař pro sousedství a rozšíření. Místopředsedy komise budou Češka Věra Jourová, která se bude zabývat hodnotami EU a transparentností, a Slovák Maroš Šefčovič, komisař pro interinstitucionální vztahy a prognostiku.

Morawiecki uvedl, že úspěch by nebyl tak

Jourová prošla grilováním hladce, jiní komisaři mají problémy

Česká kandidátka na místopředsedkyni Evropské komise Věra Jourová podala při slyšení v Evropském parlamentu suverénní výkon a získala tak nezbytnou podporu europoslanců. V úterý 8. října takzvané grilování úspěšně absolvovala také trojice nejmocnějších kandidátů na výkonné místopředsedy budoucí Komise. Naopak kandidáty Francie, Maďarska a Rumunska čekalo opakované slyšení nebo dokonce výměna za náhradníka.

Věra Jourová, které má mít na starosti evropské hodnoty a transparentnost, si svým vystoupením hladce zajistila potřebné hlasy europoslanců. Během slyšení odpovídala zejména na dotazy týkající se dodržování vlády práva, transparentnosti institucí a jejich rozhodování či ochrany demokracie a základních svobod. Jourová podala přesvědčivý výkon, který hodnotila kladně také většina českých europoslanců.

Úspěšné zvládnutí tříhodinového slyšení před příslušnými výbory Evropského parlamentu je podmínkou toho, aby se kandidáti mohli stát členy Komise, kterou bude jako celek za dva týdny schvalovat plénum EP.

Jourová chce hájit právní stát či svobodu novinářů

V rámci svého portfolia hodlá Jourová zejména rázně hájit právní stát, bojovat proti dezinformacím a chránit svobodu novinářské práce. Podle české eurokomisařky by se Komise měla snažit přimět provozovatele webů, aby důsledně uváděli zdroje svých informací. Lidé by také měli mít možnost jasně rozeznat placenou politickou reklamu.

Jourová se rovněž hodlá věnovat zajištění transparentnosti volebních kampaní v členských státech, z nichž některé zaznamenaly v nedávné minulosti snahu o ovlivnění zvenčí. V této souvislosti by podle ní připadala v úvahu aktualizace unijní normy o kybernetické bezpečnosti určené k ochraně klíčové infrastruktury před kyberútoky. Nově by se podle Jourové mohla vztahovat například i na politické strany.

zřetelný, kdyby státy V4 netáhly za jeden provaz. "Vidíme, jak důležitou roli bude hrát naše skupina," uvedl. Ocenil, že V4 bude mít dva místopředsedy a rovněž bude mít na starost rozšíření a zemědělství, které jsou pro státy visegrádské skupiny také důležité.

Autor: Euroskop, čtk

Věra Jourová © čtk

Borrell: Sankce vůči Rusku zatím není možné zrušit

Stejně jako Jourovou čekalo v pondělí 7. října slyšení také španělského kandidáta na pozici vysokého představitele EU pro zahraniční politiku Josepa Borrella. Před zahraničním výborem Evropského parlamentu uvedl, že členské země musejí dál společně vyvíjet ekonomický tlak na Rusko. Sankce podle něj není možné zrušit, dokud Moskva nezmění přístup.

Ve vztahu k Rusku musejí podle Borrella unijní země "zachovat přísnou jednotu". Borrell zároveň protiruské sankce označil za příklad křehkosti zahraniční politiky EU, neboť prodlužování jejich platnosti vyžaduje souhlas všech členských států.

Kromě Ruska kandidát s europoslanci hovořil o Venezuele, absenci "patričnické" společné politiky ve vztahu k Libyi či o situaci na Balkáně. Vyzval také ke zvýšení společného rozpočtu na obranu a k větší ochotě nasazovat evropské bojové skupiny, které dosud nikdy nebyly využity.

Dombrovskis: EU potřebuje lepší regulaci kryptoměn

Úterý 8.10. patřilo nejmocnější trojici kandidátů - před europoslance předstoupili Lotyš Valdis Dombrovskis, Dánka Margrethe Vestager a Nizozemec Frans Timmermans, kteří by se měli ujmout funkce výkonných místopředsedů Komise. Všichni tři působili již v dosluhující Komisi v čele v Jeanem-Claudem Junckerem.

Dombrovskis na slyšení před členy výborů Evropského parlamentu řekl, že EU potřebuje nová pravidla pro regulaci kryptoměn. Chce také vytvořit fond, který by pomáhal malým a středním podnikům. Komisař by měl mít na

KARLOVY VARY

Rozhoduj o Evropě

Kdy? 24.10.; 9:00 - 16:00

Kde? Krajský úřad

Karlovarského kraje, Závodní 353/88, Karlovy Vary.

15 let v Evropské unii

Kdy? 7.11.; 17:00 - 18:30

Kde? Pobočka Západočeské univerzity, Hradební 22, Cheb.

OSTRAVA

Evropské fondy po roce 2020: Jaké jsou priority Moravskoslezského kraje?

Kdy? 29.10.; 10:00 - 12:00

Kde? Krajský úřad

Moravskoslezského kraje, 28. října 2771/117, Ostrava.

Finsko: Život na severu Evropy

Kdy? 5.11.; 17:00 - 18:00

Kde? Knihovna města

Ostravy - pobočka Mariánské Hory, Jiřího Trnky 10, Ostrava.

PLZEŇ

Eurokvíz

Kdy? 21.10.; 18:00 - 21:00

Kde? Univerzitní kavárna

Družba, Sedláčkova 19, Plzeň.

Rozhoduj o Evropě

Kdy? 23.10.; 9:00 - 16:00

Kde? Krajský úřad

Plzeňského kraje, Škroupova 18, Plzeň.

PRAHA

Kybernetická bezpečnost v Evropě

Kdy? 17.10.; 17:00 - 18:30

Kde? Evropský dům,

Jungmannova 24, Praha.

starosti hospodářství a finanční služby.

Lotyšský kandidát hovořil i o nutnosti boje s praním špinavých peněz, odmítl se ale zavázat k tomu, že by ve své nové roli navrhl vznik nového úřadu, který by na vymýcení praní špinavých peněz napříč jednotlivými členskými státy dohlížel.

Vestagerová chce globální shodu na digitální dani do konce 2020

Úkolem Vestagerové v nové Komisi má být zajistit připravenost Evropy na digitální věk a bdít nad konkurenčním prostředím. Komisařka na slyšení uvedla, že chce nalézt celosvětovou shodu na zavedení digitální daně do konce roku 2020, pokud se to ale nepodaří, bude EU jednat sama. Velké mezinárodní internetové společnosti musí podle kandidátky na místopředsedkyni Komise platit na daních "svůj spravedlivý podíl".

Vestagerová chce předložit návrhy zaměřené na další rozvoj umělé inteligence v Evropské unii a dohlédnout, aby byla používána v souladu s etickými pravidly. Potřebná je podle ní také regulace toho, jak firmy sbírají, skladují a používají data.

Timmermans bude prosazovat přísnější klimatickou politiku

Timmermans, který má dohlížet nad klimaticky odpovědnou politikou označenou jako Zelená dohoda pro Evropu, při slyšení oznámil, že hodlá předložit legislativní návrh, aby EU do roku 2030 snížila emise skleníkových plynů nejméně o 50 procent proti hodnotám z roku 1990. Podle současných plánů si přitom EU stanovila, že emise sníží o 40 procent.

Počet obětí terorismu v EU klesá, útoky se daří překazit

V roce 2018 ubylo teroristických útoků i jejich obětí. Vyplývá to z letošní zprávy Evropského policejního úřadu (Europol) o situaci a trendech v terorismu. Plánované útoky džihádistického terorismu v zemích Evropské unie se také lépe dařilo překazit, mimo jiné díky lepší spolupráci členských států a výměně informací.

Počet obětí nábožensky motivovaného terorismu setrvalo klesá od roku 2015, kdy rukou teroristů zahynulo 150 lidí. V loňském roce se podle Europolu počet obětí snížil na 13.

EU v roce 2018 zažila celkem 24 džihádistických útoků, například v Paříži nebo ve Štrasburku. Deset se jich odehrálo ve Francii, čtyři ve Velké Británii, čtyři v Nizozemsku, dva v Německu a po jednom ve Španělsku, Švédsku, Itálii a Belgii.

V prvních 100 dnech v úřadu chce Timmermans přijít s návrhem, na jehož základě by v budoucí evropské legislativě byl zakotven cíl uhlíkové neutrality k roku 2050. Plánuje se také urychleně pustit do práce na zavedení daně za znečišťování ovzduší, kterou by platily firmy ze zemí, kde požadavky na ochranu klimatu nejsou tak přísné jako v Unii.

Nepřesvědčivé kandidáty čekají další dotazy či výměna

Druhé slyšení před zemědělským výborem musel v úterý 8.10. absolvovat také polský kandidát na eurokomisaře pro zemědělství Janusz Wojciechowski, který předešlý týden jeho členy nepřesvědčil. Europoslanci tehdy kritizovali především jeho vágní formulace týkající se podpory zemědělců a reformy společné zemědělské politiky. Kromě opakovaného slyšení musel kandidát opět odpovědět předem také na písemné dotazy. Pro schválení Wojciechowského se tentokrát vyjádřila velká většina členů zemědělského výboru.

Ve čtvrtek 10.10. čekalo nové slyšení také navrženou francouzskou eurokomisařku pro vnitřní trh Sylvii Goulardovou. Goulardová nakonec europoslance nepřesvědčila a její kandidatura byla zamítnuta.

Kandidáty Maďarska a Rumunska europoslanci po slyšení ve výborech odmítli. Budapešť už navrhla jako náhradníka diplomata Olivéra Várhelyiho, na náhradní jméno z Bukurešti se v Bruselu ale stále čeká.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop (upraveno v návaznosti na nejnovější vývoj událostí)

Loni se v EU povedlo zmařit 16 teroristických útoků

Celkem sedm útoků (tři ve Francii, dva v Nizozemsku, jeden v Belgii a jeden ve Velké Británii) bylo klasifikováno jako „dokončené“, protože podle policejních orgánů těchto zemí dosáhly svého cíle. Ke čtyřem z nich se přímo přihlásil samozvaný Islámský stát.

Jedná se o zlepšení oproti roku 2017, kdy se teroristům povedlo v EU dokončit celkem deset útoků. V roce 2018 byl proveden jeden neúspěšný džihádistický útok ve Španělsku a 16 incidentů bylo zmařeno. V předchozím roce se podle údajů Europolu podařilo překazit 11 útoků a 12 jich bylo neúspěšných.

Dokončené i neúspěšné džihádistické útoky cílily převážně na civilisty a byly většinou prováděny pomocí nožů a střelných zbraní. Všechny útoky, při kterých měli teroristé v plánu použít

výbušniny, se podařilo zmařit. Podle Europolu jednali pachatelé většinou osamoceně.

V boji proti terorismu pomáhá Evropské protiteroristické centrum

V roce 2018 bylo v EU zatčeno celkem 511 osob podezřelých z trestných činů souvisejících s džihádistickým terorismem. K většině zatčení došlo ve Francii, Velké Británii a Belgii, ale také v Nizozemsku, Německu a Itálii. V roce 2017 bylo kvůli džihádistickému terorismu zatčeno celkem 705 osob.

Od roku 2014, kdy Evropa zažila nárůst teroristického násilí, posilují členské státy vzájemnou spolupráci a zlepšují sdílení informací, díky čemuž se daří předcházet útokům. V lednu 2016 vytvořil Europol, který sám hraje důležitou roli při potírání terorismu, Evropské protiteroristické centrum (European Counter Terrorism Centre, ECTC). Centrum má dále zlepšit spolupráci států v boji s terorismem a přispívat ke koordinované reakci EU na případné velké teroristické útoky.

Na začátku letošního září také například začal fungovat protiteroristický registr, který zjednoduší výměnu informací a tím i

Jak vypadá běžný pracovní den v evropských institucích?

Na tuto a mnohé další otázky opověděli účastníci prvního panelu konference o kariérních možnostech českých právníků v EU, která proběhla v pondělí 23. září v Lichtenštejnském paláci v Praze. Diskutující se podělili o své profesní i osobní zkušenosti z Bruselu, přiblížili, čemu se může člověk s právníkem vzděláním věnovat v evropských institucích a agenturách, a předali posluchačům rady a tipy, jak uspět v výběrových řízeních.

„Češi mají na Právní službě Evropské komise dobré zastoupení a dobré jméno. Jednou z nejvýše postavených Čechů v EU je ředitelka Právní služby Eva Kružíková," zdůraznila Zuzana Malušková, která v Právní službě Komise rovněž působí, s tím, že Evropská unie nabízí pro české právníky příležitosti i na nejvyšších pozicích.

K tomu dodala, že velkou výhodou pro zájemce o práci v EU může být mimo jiné i znalost právní terminologie v českém jazyce. Malušková popsala, že v případě Právní služby Evropské komise je přímo podmínkou, aby byli z každého členského státu zastoupeni minimálně dva právníci se znalostí národního jazyka a legislativy.

Češi si podle Zuzany Maluškové v Evropské komisi vedou dobře, v Právní službě totiž máme zhruba stejné množství zástupců jako mnohem početnější Polsko, což Malušková připisuje mimo jiné i kvalitě českých právnických fakult. Kromě toho jsou hlavní výhodou práce v Evropské komisi vyzdvihla její široký záběr, který právníkům umožní věnovat se zajímavým tématům z množství různých oblastí.

Znalost několika jazyků je pro práci v EU nezbytností

„Práce u europoslanců není klasická úřednická práce," uvedl Jan Tlamycha, který od roku 2004 působí jako asistent několika poslanců v Evropském parlamentu. Tlamycha porovnal práci asistenta europoslance s působením na obdobné pozici v českém parlamentu. Narozdíl od národních parlamentů je podle něj v tom Evropském naprostou nezbytností znalost několika cizích jazyků. Liší se také šíře odborného záběru, jelikož v Evropském parlamentu

vyšetřování nebo rozbití větších teroristických sítí.

Zastavení teroristů vyžaduje i lepší kontrolu hranic či zdrojů peněz

EU bojuje proti terorismu i pomocí opatření v řadě dalších oblastí - od přísnějších kontrol na evropských hranicích, lepší spolupráce při odhalování či pronásledování útočníků, přes zablokování zdrojů peněz teroristů a boje proti organizovanému zločinu až po opatření proti radikalizaci.

Terorismus nicméně zůstává v Evropské unii nadále bezpečnostní hrozbou. Do budoucna podle Europolu představují potenciální riziko například evropští občané, včetně žen a dětí, kteří se v současnosti nacházejí v konfliktních oblastech v Iráku a Sýrii a mohou se radikalizovat.

Zároveň však Europol uvedl, že neexistují žádné konkrétní důkazy, že by se teroristé systematicky dostávali do EU trasami, které využívají uprchlíci.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop

není třeba jen znalost evropského práva, ale také národní legislativy jednotlivých členských států.

S tvrzením o důležitosti jazykové vybavenosti souhlasila i Kristýna Najmanová, která poskytla vhled do práce s evropskou agendou „z druhé strany", tedy z pohledu české státní správy. Najmanová přiblížila své zkušenosti ze stálého zastoupení České republiky v Bruselu a zdůraznila, že pozice právního poradce v Bruselu je založená zejména na budování vztahů, které bez znalosti alespoň několika jazyků není možné.

Příležitostí je dost, je ale třeba být flexibilní

Kromě formálních znalostí je podle Kristýny Najmanové pro práci v Bruselu, ať už na stálém zastoupení nebo přímo v institucích Unie, nezbytná schopnost flexibilně reagovat na nové výzvy a chápat, jak v EU ve skutečnosti fungují interní rozhodovací procesy a vyjednávání. Kromě toho je také třeba být aktivní a samostatně vyhledávat nové příležitosti.

„Právníků je třeba v každém generálním ředitelství Komise," konstatoval Lukáš Jelínek z Evropského úřadu pro boj proti podvodům, podle něhož se v Evropské komisi, která je největším unijním zaměstnavatelem, najde pro Čechy s právníkem vzděláním příležitostí hodně. Každé generální ředitelství má totiž vlastní právní oddělení. Je ovšem důležité vědět, že funkce těchto oddělení se na jednotlivých ředitelstvích liší podle jejich agendy a současných priorit.

Na tom, že jak instituce a agentury Unie, tak státní správa nabízejí českým právníkům se zájmem o evropskou problematiku celou řadu příležitostí, se shodli všichni panelisté. Důležité ovšem je na tyto příležitosti aktivně reagovat a nenechat se zastrašit širí záběru evropské agendy

Shnutí ostatních panelů konference "Kariéra v EU" naleznete na Euroskopu v sekci "Reportáže".

Autor: Kristina Hubáčková, psáno pro Euroskop

Jak EU a NATO spolupracují v oblasti kybernetické bezpečnosti?

Zatímco po většinu dvacátého století za největší bezpečnostní hrozbu platila konvenční válka, začátek 21. století přinesl zásadní proměnu bezpečnostního prostředí, charakteristickou nástupem nových bezpečnostních hrozeb. Tento kvalitativní posun šel ruku v ruce s dynamickým rozvojem informačních technologií. Dění se postupně stále více odehrává v kybernetickém prostoru a i z toho důvodu se mezi nejurgentnější bezpečnostní problémy zařadily kybernetické hrozby.

Charakterem na pomezí tvrdé a měkké bezpečnosti, obrana vůči nim vyžaduje účinné propojení vojenských a civilních přístupů. Kooperace mezi EU a NATO v oblasti kybernetické bezpečnosti je tak nezbytností.

Po kybernetických útocích proti estonským institucím získal rozvoj opatření na poli kybernetické bezpečnosti novou dynamiku, a to jak na úrovni NATO, tak na úrovni Evropské unie. Obě organizace začaly vytvářet strategické a koncepční dokumenty zaměřené na tuto oblast. V roce 2008 Severoatlantická aliance zveřejnila svoji politiku kybernetické obrany (NATO Cyber Defence Policy), o tři roky později NATO vydalo rozšířenou, novelizovanou verzi politiky kybernetické obrany a akční plán v téže oblasti.

V poslední dekádě nezůstávala pozadu ani Evropská unie, jež rovněž začala rozvíjet svoje schopnosti a zřizovat orgány pověřené kyberbezpečnostními aktivitami. Strategie EU pro kybernetickou bezpečnost (EU Cybersecurity Strategy) byla přijata v roce 2013. Za významnou prioritu kyberbezpečnost označila i Globální strategie EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku, přijatá v roce 2016. Unie rovněž schválila směrnici o bezpečnosti sítí a informačních systémů. V roce 2017 byl představen unijní kyberbezpečnostní balíček, sestávající z revidované strategie kybernetické bezpečnosti a speciálního nástroje kybernetické diplomacie.

V dosavadní části jsme se zaměřovali na to, jakým způsobem NATO a EU rozvíjely svoje kapacity a schopnosti v oblasti kybernetické bezpečnosti nezávisle na sobě. Potřeba vzájemné spolupráce však byla oběma organizacím stále zřejmější.

Prvním dokumentem, ve kterém se setkáváme s explicitním potvrzením oboustranné vůle spolupracovat v kyberbezpečnostních aktivitách, je Společné prohlášení předsedy Evropské rady, předsedy Evropské komise a generálního tajemníka NATO, podepsané při příležitosti varšavského summitu Aliance 8. července 2016. V prohlášení si obě organizace předsevzaly „rozvíjet koordinaci v oblasti kybernetické bezpečnosti a obrany, a to i v kontextu misí a operací, cvičení, odborné přípravy a výcviku“.

Svoje trvalý odhodlání obě strany potvrdily v obdobném prohlášení, datovaném roku 2018. Tato deklarace nejprve konstatuje, že probíhá implementace cílů, které si EU a NATO stanovily před dvěma lety: „Zvýšili jsme svoji schopnost reagovat na hybridní hrozby: (...) včasnou výměnou informací o kybernetických útocích.“ Prohlášení zároveň připomíná, že ve spolupráci je třeba pokračovat: „Početné a vyvíjející se bezpečnostní hrozby, kterým naše členské státy čelí z východu a z jihu, činí naši pokračující spolupráci životně důležitou, včetně schopností reagovat na hybridní a kybernetické hrozby (...)“

Dvojice deklarací vymezila základní rámec pro spolupráci a její hlavní cíle, mezi nimiž kybernetická oblast nechyběla. K naplnění

těchto cílů organizace přijaly implementační plán, který postupně rozšiřují. V roce 2016 zahrnoval následující čtyři pilíře: integrace problematiky kybernetické bezpečnosti do misí a operací, výcvik a odborná příprava, cvičení a sbližování standardů regulujících kyberbezpečnostní opatření. V roce 2017 došlo k rozšíření o další dílčí aspekty spolupráce: výměna osvědčených postupů a praktik, krizový management a reakce na krizové situace, operační aspekty kybernetické obrany.

Implementační plán mimo jiné stanovuje cíle harmonizovat výcvikové požadavky a standardy jednotek zapojených do kyberbezpečnostních operací prostřednictvím zpřístupnění výcvikových kurzů pracovníkům druhé organizace. Plán mezi konkrétními kroky uvádí i reciproční účast zástupců obou organizací ve významných kybernetických cvičeních druhé organizace (Cyber Coalition či Cyber Europe). Ohledně výzkumu a inovací v oblasti kybernetické obrany dokument zmiňuje speciální středisko NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence, zřízené v estonském Tallinnu.

Probíhající spolupráce mezi oběma organizacemi již vyústila v konkrétní dílčí výstupy. V únoru 2016 uzavřely NCIRC (jednotka NATO, v originále „Computer Incident Response Capability“ a CERT (součást struktury EU, „Computer Emergency Response Team“) dohodu o spolupráci (Technical Arrangement on Cyber Defence) za účelem zlepšení sdílení informací na operační úrovni mezi Evropskou unií a Severoatlantickou aliancí.

Od roku 2017 se zástupci EU účastní kybernetického cvičení NATO CMX a představitelé NATO unijního cvičení EU PACE. Kromě samotné účasti na cvičení EU i NATO úzce spolupracují při přípravě obou cvičení, které jsou hlavními cvičeními v oblasti krizového managementu v kybernetickém prostoru. Pokroku se podařilo dosáhnout i ve sdílení informací – EU získala přístup k databázi NATO Malware Information Sharing Platform.

© NATO

Společné workshopy a vzájemná setkání odborníků z řad obou organizací, umožňující předání know-how, probíhají na pravidelné i ad hoc bázi.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoli se kybernetické hrozby a ruku v ruce s nimi i schopnost reakce na ně teprve vyvíjí, Evropská unie i Severoatlantická aliance v kybernetickém prostoru sdílí velké množství priorit i cílů, což obě organizace předurčuje ke spolupráci a představuje pro ni potřebný potenciál. Existující politicko-strategické dokumenty počítají s rozšiřováním i prohlubováním vzájemné kooperace a jsou založeny na shodných vůdčích principech politiky kybernetické obrany a bezpečnosti: odolnost (resilience), odrazení (deterrence) a obrana (defence).

Autor: Petr Pospíšil (celá analýza je k dispozici na Euroskopu)

Eurozprávy z regionů

Evropský den jazyků

Evropský den jazyků se slaví každoročně 26. září a zapojuje se do něj až 45 zemí z celé Evropy. Hlavním cílem je upozornit na význam učení se cizím jazykům a také propagovat bohatou jazykovou a kulturní rozmanitost Evropy.

V Českých Budějovicích se Evropský den jazyků konal v Domě dětí a mládeže, kde se uskutečnilo celkem 5 jazykových workshopů, které probíhaly v angličtině, němčině a francouzštině.

Workshopy vedli odborní lektori z jazykové školy Lingo, Goethe centra a Francouzské aliance. Celkem se zúčastnilo kolem 380 studentů z devíti základních škol a ze dvou středních škol z Jihočeského kraje.

Velice nás těší velký zájem o Evropský den jazyků ze strany škol. Workshopy jsou zpravidla obsazeny během prvního dne registrace. Děkujeme všem žákům a jejich pedagogům za účast a již nyní se těšíme na další rok.

Autor: Kateřina Patáková, Eurocentrum České Budějovice

Úvodní seminář projektu #EPveŠkole

Projekt #EPveŠkole je součástí celoevropského projektu Vyslanci do škol, zaměřeného na zpestření výuky o Evropské unii. Úvodní seminář tohoto projektu probíhal v Českých Budějovicích v pátek 27. září na Krajském úřadě Jihočeského kraje. Pedagogové se na semináři dozvěděli harmonogram a kompletní možnosti projektu.

Především byli seznámeni s možností uskutečnit na jejich škole diskusi s poslanci Evropského parlamentu nebo uskutečnit simulační hru o rozhodování v Evropském parlamentu. Rovněž dostali metodiku a výukové materiály k tématu EU.

Úvodního semináře se zúčastnilo dohromady 12 pedagogů ze středních škol z Jihočeského kraje, kteří odcházeli inspirováni a s řadou užitečných informací a materiálů.

Autor: Kateřina Patáková, Eurocentrum České Budějovice

Občané v Liberci diskutovali o EU: Co nás čeká?

Co přineslo Česku 15 let členství v Evropské unii? Jakým směrem by se měla ubírat společná bezpečnostní politika? Čeká nás vícerychlostní Evropa a je to dobře? O dotacích, obraně či evropských regulacích mohli občané diskutovat se zajímavými hosty v rámci debaty „15 let v EU, 15 let před námi“, která proběhla ve čtvrtek 3. října v Liberci.

Debaty v libereckém Knihkupectví a antikvariátu Fryč se zúčastnili Václav Hampl, předseda Výboru pro záležitosti EU Senátu PČR a Jan Farský, poslanec Poslanecké sněmovny PČR a Vladimír Bartovic, ředitel Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM. Akci, která proběhla k příležitosti 15. výročí vstupu České republiky do EU, moderoval David Hamr z Českého rozhlasu

Liberec.

Panelisté se v úvodu shodli, že Evropská unie nám přináší nejen ekonomické výhody, ale především příslušnost k většímu celku, s nímž sdílíme historii a hodnoty a z něhož jsme byli v minulosti vyrváni. Vztah České republiky vůči Evropské unii je podle Vladimíra Bartovice velmi proměnlivý. V letech před vstupem do EU panovalo období nadšení a zároveň chaosu, kdy se narychlo přijímalo obrovské množství evropské legislativy, aniž byl čas o ní pořádně diskutovat.

Po roce 2004 mohli občané těžit z okamžitých výhod členství, jako byl volný pohyb nebo výměnný program Erasmus. Postupně se ale

začaly přínosy EU zpochybňovat a veřejnou debatu ovládly euroskeptické hlasy, které ještě posílila ekonomická krize. V současnosti se podle Bartovice veřejné mínění začíná pomalu opět vyrovnávat.

Češi vstoupili do EU hladce, proto si členství neváží

„15 let Česka v Unii je úspěšný příběh,“ je přesvědčen Bartovic. Mezi přínosy jmenoval například vymahatelnost práva, lepší školství nebo rozvoj vědy. Ne všechno se ale podařilo zvládnout nedostatky vidí Bartovic zejména v komunikaci s občany a jejich informování.

Český euroskepticismus přičítá Bartovic mimo jiné tomu, že ČR vstupovala do Unie velmi hladce a v rámci skupiny nově přistupujících středo a východoevropských států byla ekonomickým premiantem. Naproti tomu Slovensko si prošlo temným obdobím pod vedením Vladimíra Mečiara a stálo jej velké úsilí vrátit se na správnou cestu. Proto si podle Bartovice členství daleko víc váží.

Postoj sousedního Slovenska k EU pochválil i Hampl. Země má podle něj v Unii relativně silný hlas a „tah na branku“. V rámci Visegrádské čtyřky by podle jeho názoru mělo Česko spolupracovat více se Slovenskem než s Polskem či Maďarskem, jejichž vývoj označil za problematický.

Vrácení pravomocí - ale jakých?

Debaty s účastníky setkání se do velké míry věnovaly problematice dotací a také přesouvání kompetencí z nižších úrovní na tu evropskou. Hampl k tomu uvedl, že zhruba před rokem proběhla velká revize týkající se právě kompetencí. „Státy, regiony a další aktéři byli dotázáni, jaké kompetence by se jim měly vrátit a nic se nesešlo,“ konstatoval Hampl.

Myšlenka strukturálních dotací je podle něj v jádru dobrá EU nemůže zůstat dlouhodobě stabilním celkem, pokud v ní budou přetrvávat velké rozdíly. „Problém do velké míry spočívá v tom, že jsme si o rozhození peněz rozhodovali sami a moc jsme to neuměli,“ zhodnotil situaci Hampl a přidal k tomu vlastní zkušenosti z vědeckého a univerzitního prostředí, kde dlouho působil.

Obce mohou určovat, na co chtějí dotace

Podle Jana Farského skýtá členství v Evropské unii pro Česko z

naprosté většiny pozitiv. „Ale jako nemáme dokonalou rodinu, obec nebo kraj, tak není ani bezchybná Unie,“ dodal Farský. Přesto se podle jeho názoru jedná o jeden z největších lidských projektů, jehož klíčovým přínosem je udržení míru v Evropě. Vzhledem k dlouhému období bez války, které prožíváme, si toho celkem pochopitelně přestáváme vážit, je ale třeba si uvědomit, že na Balkáně se válčilo ještě před 30 lety a Ukrajina prožívá konflikt dokonce dnes.

Farský také varoval, že se musíme připravit na složitou dobu, kdy se Česká republika stane čistým plátcem do rozpočtu EU. Do té doby je podle něj potřeba lidem vysvětlit, že Evropská unie má i jiné přínosy, než jen peníze.

Farský odmítl tvrzení, že by obce nemohly určovat směřování dotací. Bývalý starosta Semil popsal, že program rozvoje si obce připravují dlouho dopředu a mohou přesně říct, co potřebují. „My jsme využívali dotace na věci, které bychom stavěli stejně, ale nebyly by na ně hned prostředky,“ uvedl Farský s tím, že díky evropským dotacím se realizace takových projektů urychlila.

Posilování EU na mezinárodní scéně brzdí různé zájmy států

Účastníci debaty se zajímali také o otázky posílení společné bezpečnosti nebo vícerychlostní integrace. Hampl zdůraznil, že v zájmu České republiky je silná Evropa. Z hlediska společné bezpečnosti došlo k určitému posunu funguje například posílená spolupráce PESCO, v rámci níž dochází například ke sladění výzbroje členských států nebo logistiky. Větší spolupráci v této oblasti brzdí podle Hampla skutečnost, že EU nemá silnější společnou zahraniční politiku.

To se podle Bartovice nezmění, dokud bude v zahraniční politice EU přetrvávat jednomyslné rozhodování, každý stát má totiž svoje partikulární zájmy v různých regionech světa. Bartovic také připomněl, že Evropská komise navrhovala, aby se alespoň v několika méně významných oblastech hlasovalo kvalifikovanou většinou, Česko ale patřilo mezi první státy, které návrh odmítly.

Farský se v této souvislosti pozastavil nad tím, že slabost Evropské unii vyčítají nejčastěji ti, kdo jí odmítají dát do rukou potřebné pravomoci. Váha EU ve světě tak neodpovídá její ekonomické síle.

Posílená spolupráce musí zůstat otevřena všem

Z hlediska integrace je podle Bartovice ideální, aby všechny státy postupovaly společně. „Pokud to není možné, je nejlepší umožnit

státům, aby postupovaly rychleji, ale za určitých podmínek. Posílená integrace musí zůstat otevřena všem,“ zdůraznil Bartovic. To se ale podle jeho názoru neděje. Rumunsko a Bulharsko mají například potíže stát se členy Schengenského prostoru, přibývají nová pravidla pro vstup do eurozóny.

Podle Hampla je pravděpodobné, že právě země eurozóny se budou přirozeně více integrovat, a to nejen ve fiskální a měnové politice, ale i v řadě dalších oblastí, které se společnou měnou nějakým způsobem souvisejí.

Přílišnou regulaci si většinou vytváříme sami

Jeden z diváků vyzval ke snížení množství evropské regulace, která

podle něj těžce dopadá zejména na podnikatele nebo zemědělce. „Jedna čtvrtina nebo maximálně jedna třetina regulací jde z EU, zbytek si děláme sami,“ odpověděl na stížnost Farský. „Radši děláme víc, aby nás někdo nenařknul, že děláme málo,“ dodal.

Hampl informoval o plánu budoucí předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyenové, která chce za každou jednu novou legislativu jednu existující zrušit. Podle Bartovice pramení nadbytek regulace z 80. let, kdy se státy připravovaly na zavedení jednotného trhu a regulovaly i relativně malé technické detaily. V současnosti se ale podle něj tento trend obrací a směřuje se naopak k menší regulační zátěži.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop

Debaty s eurokomisařkou Bieńkowskou a Tomášem Petříčkem v Olomouci

Diskuze konaná při příležitosti výročí patnácti let členství České republiky v Evropské unii se uskutečnila v úterý 8. října v Olomouci. Debaty se zúčastnili eurokomisařka Elżbieta Bieńkowska, ministr zahraničí Tomáš Petříček a náměstek primátora města Olomouc Karel Konečný. Role moderátora se ujal Václav Stehlík z Palackého univerzity v Olomouci.

Uplnulo třicet let od doby, kdy se cinkání klíčů rozeznělo českými ulicemi na znamení sametové revoluce vedoucí k obnově svobody v České republice. Polovinu času, který od této doby uběhl, prožilo Česko spolu se svými občany jakožto členský stát Evropské unie. Z členství v této organizaci země nesmírně profitovala. Například v roce 2017, tedy třináct let od vstupu do unijního společenství, byla Česká republika příjemcem více než 67 miliard korun.

Bieńkowska: Evropská unie není bankomat, hodnoty jsou více

Třebaže tento přínos je tuzemskými občany nepopíratelně vnímán jako jeden z největších, komisařka Bieńkowska rázně odmítla myšlenku, že by na Evropskou unii mělo být nahlíženo jako "na bankomat". Namísto toho jsou to podle ní především svobody a další hodnoty, na nichž je Unie vystavěna a které ji činí slovy eurokomisařky "nejvýhodnějším uspořádáním pro Evropu".

Aby si EU tento status udržela, jak komisařka podotkla, mezi Unii a členskými státy musí fungovat reciproční, vzájemně vyvážený vztah, aby bylo možné vytvořit ekonomický a sociální systém konkurenceschopný i vůči nejmocnějším zemím světa.

Petříček: Členství v Unii vyžaduje kompromisy

Ministr zahraničí Tomáš Petříček na to navázal v souhlasném duchu, když uvedl, že cenou za členství v EU je nutnost dělat kompromisy. Kompromisy, jež evropským zemím umožňují být součástí "největšího demokratického klubu na světě".

Prostřednictvím kompromisů rovněž jiné členské země umožnily České republice využít výhod, jichž by bez členského statusu bývalo nebylo možné čerpat. Kupříkladu unijní kohezní politika výrazně pomáhá členským zemím, jež potřebují ekonomickou pomoc, poměrnou alokací finančních prostředků. Podle komisařky Bieńkowské kohezní politika sehrála hlavní roli při navýšení českého HDP na úroveň pouze o 10 procent nižší, než je průměr všech členských zemí. Oproti stavu před patnácti lety to znamená zlepšení o 20 procent.

Musí platit "všichni za jednoho, nikoli jeden za všechny"

Ruku v ruce s posilováním české ekonomiky se může objevit obava s ohledem na budoucnost ekonomických výhod plynoucích z členství. Toto je důvod, jak konstatoval ministr Tomáš Petříček, proč je nezbytné sledovat společný cíl a mít na paměti, že EU by se měla řídit heslem "všichni za jednoho, nikoli jeden za všechny". Proto je potřeba, aby každý členský stát Unie měl s EU reciproční vztah, který se však nutně vždy nerovná čerpání výhod v každé jednotlivé kategorii.

Koneckonců jedno z nejpádnejších poselství uvedené řečníky znělo, že navzdory ve světle vysokých očekávání českých občanů možná lehce pomalejšímu pokroku, současná situace je mnohonásobně lepší, než kdyby bylo Česko mimo Evropskou unii.

“Šetrně k planetě” a Noc vědců v Ostravě

Jako každý rok, tak i letos jste se s námi mohli potkat na Noci vědců - tentokrát s podtitulem Šetrně k planetě! Stanoviště jsme měli umístěné v budově Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity, tedy na dohled od kanceláře našeho Eurocentra.

Pro návštěvníky jsme měli připraveno několik zajímavých a poučných aktivit. K dispozici bylo několik publikací týkající se Evropy a životního prostředí, např. návod jak sami můžeme ke změně přispět či jakým výzvám EU aktuálně čelí. Samozřejmě jsme mysleli i na děti a ty si mohly odnést zajímavé publikace o Evropě a její přírodě. Pro odvážné byl připraven tematický kvíz, tipnout jste si např. mohli, kolik procent ze sladké vody se v Evropě využívá v zemědělství, kolik procent z vyrobených plastů v EU jde na obaly, kolik vody spotřebuje průměrný Čech či jak dlouho se v přírodě rozkládá odhozená plechovka.

V soutěžní anketě jsme se poté ptali, který z problémů životního prostředí Vás nejvíce trápí. A co jste nejčastěji jmenovali? Strach o dostatek čisté vody, ovzduší, odpad a plasty, ale také vymírání živočišných druhů či apatie lidí ke svému okolí. Dále nás zajímalo, zda podporujete studentské stávky za klima či evropský zákaz jednorázových plastů. S faktem, že se bez jednorázových plastových výrobků obejdeme, souhlasila drtivá většina korespondentů. Anketa byla navíc slosovatelná a výherce si rozšíří

Regionální debata s občany v Pardubicích: Co nám EU přinesla?

Jaké jsou ekonomické výhody členství ČR v Evropské unii? Jak se vytvářejí programy na rozdělování evropských dotací? A jaký má EU dopad na naši suverenitu? Těmto a dalším otázkám se věnovala další z cyklu regionálních debat s občany na téma „Co nám EU přinesla a jaká je budoucnost?“, která proběhla v úterý 24. září v Ekocentru Paleta v Pardubicích.

Na diskuzi vystoupili Ivana Mandysová z Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, Michaela Kudynová, koordinátorka ITI Hradecko-pardubické aglomerace a Tomáš Vlasák, ředitel regionální kanceláře CzechInvest Pardubice. Debatu moderovala Petra Srdínková, projektová manažerka Pardubického podnikatelského inkubátoru P-PINK.

Autor: Chad Bumsted, psáno pro Euroskop (do češtiny přeložil Petr Pospíšil)

své znalosti o evropských zemích prostřednictvím deskové hry.

Děkujeme Ostravské univerzitě za poskytnutí prostor a bude se těšit zase za rok.

Autor: Lenka Fonioková, Eurocentrum Ostrava

Podle Ivany Mandysové přináší členství České republiky v Evropské unii významné ekonomické výhody, za uplynulých 15 let k nám z evropských peněz přiteklo 1,5 biliardů Kč. „Sami si rozhodujeme, kam peníze půjdou, jestli do infrastruktury, nebo golfových hřišť,“ poznamenala Mandysová.

Jako další přínosy jmenovala jednotný vnitřní trh, kam putuje 85 % českého exportu, společné investice do výzkumu, které přesahují kapacity jednotlivých států, bezpečí spotřebitelů, kteří mají jistotu, co obsahují jejich potraviny nebo léky, či důležitou roli EU ve světových jednáních o ochraně životního prostředí. Zapomínat by se podle Mandysové nemělo ani na prvotní důvod, proč EU vznikla, a to zajištění míru v Evropě.

V EU jsme součástí nejsilnějšího ekonomického bloku na světě

Michaela Kudynová uvedla některé konkrétní příklady, jak EU pomohla zlepšit život lidem přímo v Pardubickém kraji. Díky dotacím se podařilo například dostavit trolejbusovou trať, vybavit odborné učebny na 8 základních a středních školách nebo zlepšit kvalitu vody. Za pomoci evropských peněz také ožije místní dominanta Automatické mlýny navržené Josefem Gočárem, kde vznikne sídlo Východočeské galerie, muzeum Gočára nebo nejrůznější dílny.

„Od roku 2004 vzrostl náš export trojnásobně, jsme součástí nejsilnějšího ekonomického uskupení na světě,“ připomněl Tomáš Vlasák. Od vstupu do EU se také zdvojnásobil podíl HDP určený na výzkum a vývoj.

Podle Vlasáka bychom neměli na EU pohlížet pouze optikou peněz, které z ní získáváme. „Řada lidí si spojuje EU jenom s dotacemi, říkají, že bez nich bychom se obešli a mají pravdu, zvládli bychom to i bez nich. Ale ekonomicky a politicky bychom na tom prodělali,“ je přesvědčen Vlasák.

Dotace mají podle jeho názoru nicméně důležitou vedlejší funkci je potřeba se vždy dohodnout, co chceme rozvíjet a proč. Například v rámci Operačního programu Podnikání a inovace si Češi vyjednali podporu malých a středních podniků nebo start-upů. Nejprve musela vzniknout Národní inovační strategie, která určila národní priority a plán, jak je naplnit, a teprve pak bylo možné žádat o peníze.

Diktát Bruselu je mýtus, Češi se podílejí na rozhodování

V debatě s účastníky padaly dotazy na stále nedořešenou otázku brexitu, výhody a nevýhody eura, dvojí kvalitu potravin nebo například téma národní suverenity. Mandyssová zdůraznila, že Češi mají ve všech institucích EU svoje zástupce, ať už ministry, poslance nebo třeba českou eurokomisařku Věru Jourovou. Česko se tak podílí na tvorbě a přijímání veškeré evropské legislativy.

Kudynová také vyvrátila mýtus „bruselského diktátu“ týkajícího se využívání evropských peněz. Vysvětlila, že operační programy, v

rámci nichž se dotace rozdělují, nevznikají v Bruselu, ale na základě poptávky českých žadatelů. Jednotlivá česká ministerstva nejprve zjišťují, co by města, obce a další žadatelé potřebovali. Na základě toho pak vznikají dotační výzvy. EU pouze nastavuje určité mantinely.

Akce se uskutečnila v rámci cyklu debat o Evropské unii, které probíhají během podzimu v českých regionech. Občané na nich mají příležitost diskutovat s politiky, podnikateli, akademiky a dalšími zajímavými osobnostmi o přínosech i problémech a výzvách, které členství v EU přináší.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop

Jaká jsou zdravotní rizika plastových obalů potravin? Odpověď přinesl seminář v Pardubicích

Dne 4. října 2019 v době od 13:00 do 14:30 hodin proběhla zajímavá beseda v Pardubicích pro studenty Univerzity Pardubice na téma **Konec doby plastové? Během přednášky bylo ze strany posluchačů vzneseno velké množství dotazů, což svědčí o tom, že problematika plastů a jejich dopadu na životní prostředí a zdraví je v současné době velmi diskutovaným tématem v ČR i zemích EU. Organizátorem akce bylo Eurocentrum Pardubice.**

Jaké jsou typy plastů používaných v potravinářství? Co se stane, když nebudeme třídit plastový odpad? Co jsou to bioplasty? Odpovědi na tyto a další otázky přinesla zajímavá přednáška pro posluchače Univerzity Pardubice - humanitního zaměření v prostorách Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice.

Pozvání na akci přijala Ing. MSc. Lucia Kliegrová, Ph.D., jež spolupracuje s organizací Arnika, českou neziskovou organizací, která spojuje lidi usilující o lepší životní prostředí. Beseda byla zaměřena na problematiku plastového odpadu a praktické informace, jak minimalizovat dopady plastů na zdraví a životní prostředí, či proč je dobré navštěvovat tzv. bezobalové prodejny. Na

konci příspěvku nechyběla ani diskuse se studenty.

Posluchači tak měli možnost dozvědět se spoustu zajímavých informací o tzv. plastovém věku, o nebezpečí znečištění moří a oceánů mikroplasty či zjištění, že každou minutu se na světě prodá až 1 000 000 plastových lahví! Mezi lety 2010-2050 tak dojde až k 500% nárůstu plastového odpadu, což je pro naši planetu neudržitelné! Nebezpečné jsou rovněž některé plastové obaly, s nimiž přicházíme do styku dennodenně. Dochází totiž k uvolňování monomerů do potravin, což s sebou přináší zdravotní rizika. Během přednášky byla rovněž zmíněna evropská Strategie pro plasty, díky níž se od roku 2020 přestanou prodávat jednorázové plasty. Do oběhu se tak postupně dostávají výrobky z tzv. bioplastů, tedy z kukuřice, cukrové třtiny nebo bambusu.

Akce také tematicky odpovídala prioritám Národního konventu o EU k tématu Přínosy a rizika globalizace pro ČR a EU. Tímto tématem se Národní konvent o EU zabýval ve druhé polovině roku 2017.

Autor: Lucie Boukalová, Eurocentrum Pardubice

Mladí lidé na Evropském dni jazyků procestovali s jazyky Evropy

Letos jsme Evropský den jazyků v Plzni nejen v prostorách Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje slavili s mírným předstihem již 23. září. Pestrého programu v angličtině, němčině, francouzštině a dalších románských jazycích, ruštině, čínštině a arabštině na 12 stanovištích v centru města se zúčastnilo kolem šesti set studentů! Jsme rádi, že i náš program přibližující zábavně a soutěžně všech 24 úředních jazyků EU studenty velice zaujal.

Účastníci si letos mohli předem vybrat z bohatého programu 12 stanovišť v centru města a zvolit si, kolik stanovišť a kdy konkrétně

navštíví. Stanoviště Eurocentra lákalo návštěvníky téměř nejvíce, prošlo jím na dvě stě žáků základních a středních škol Plzeňského kraje. Tento rok se nacházelo ve vzdělávacím centru Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje.

Po úvodním přivítání koordinátorkou Eurocentra se studenti dozvěděli pár základních informací o Eurocentru a jeho úloze, poté již následovaly informace o Evropské unii a jejích úředních jazycích, které byly hlavním tématem připraveného programu. Studenti si zkusili rozřadit jazyky, které se učí, do jazykových rodin, a také odhadnout, ve kterých členských státech se jejich

obyvatelé dokážou dorozumět cizími jazyky procentuálně nejlépe.

Poté již přišla na řadu desková hra „Procestuj s jazyky Evropskou unií“, v níž se jednotlivé soutěžní dvojice snažily dle vylosované kartičky s textem v jednom z 24 úředních jazyků EU uhodnout, o

Jak se Česku daří rozvíjet „čistou mobilitu“?

Doprava patří k průmyslovým sektorům, které nejvíce znečišťují ovzduší planety. Jak Česká republika podporuje dopravu na alternativní pohon, jako je elektřina nebo zemní plyn? Jaké jsou hlavní překážky rozvoje takzvané „čisté mobility“? A jak si vedeme v porovnání s jinými státy Evropské unie? Současným i budoucím trendům v této oblasti se věnoval první z podzimního cyklu seminářů Eurocentra Praha, který se uskutečnil 26. září v Evropském domě.

Semináře s názvem „Čistá mobilita a nové technologie v dopravě“ se zúčastnili Jan Bezděkovský z Ministerstva dopravy, Lucie Krčmářová ze Sdružení automobilového průmyslu a František Marčík z Aliance pro energetickou soběstačnost.

Česká republika podle Jana Bezděkovského zaostává za jinými zeměmi Evropské unie co do počtu vozidel na alternativní pohon. V současnosti je v ČR zaregistrovaných 25 339 vozidel s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG), 3 vozidla na kapalný zemní plyn (LNG) a 6303 bateriových elektrických vozidel, z toho zhruba 3000 motocyklů.

Za účelem rozvoje dopravy na alternativní pohon vznikl Národní akční plán čisté mobility, který vypracovalo ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s ministerstvy životního prostředí, dopravy a řadou odborníků. Jednou z prioritních oblastí je podpora elektromobility.

Majitelé elektromobilů nebudou platit za dálnice či parkování

Od roku 2020/2021 by měly být elektromobily osvobozeny od dálničních poplatků, Bezděkovský také připomněl, že neexistuje žádná spotřební daň za odběr elektřiny pro dobíjení baterie. Vozidla na elektrický pohon mohou získat speciální registrační značku, která jim například umožní bezplatně parkovat v placených zónách.

Národní akční plán se také zaměřuje na podporu rozvoje infrastruktury. Nedostatek dobíjecích stanic, případně stanic na CNG, LNG a vodík, je podle Bezděkovského hlavní příčinou, proč se zatím vozidlům na alternativní pohon v Česku příliš nedaří.

jaký jazyk se jedná. Kartičky byly rozřazené do lehčí a těžší obtížnosti, kterou si mohla vždy dvojice, která byla na tahu, zvolit dle vlastního uvážení.

Za správně určený jazyk u lehčí obtížnosti postoupila daná dvojice o dvě pole, kdežto u těžší obtížnosti hned o pět polí, a tak ty nejlépe během vymezené hrací doby stihly mnohdy projet všechna hrací pole představující jednotlivé členské státy. Pro soutěžící byly na závěr připraveny sladkosti a pro ty nejlepší i věcné odměny. Pro zájemce byly navíc nachystány také užitečné informace a tipy, jak vycestovat na programy hrazené EU (pro mládež již od 13 let) a procvičit si cizí jazyky přímo v zahraničí.

Poté studenti pokračovali na jedno z dalších vybraných jedenácti stanišť rozmístěných v centru města. Zábavné aktivity pro žáky základních a středních škol měly připraveny například také Románská knihovna, Ústav jazykové přípravy Západočeské univerzity v Plzni (ruštinu, čínštinu, češtinu pro cizince), US Point ZČU, Alliance Française de Plzeň, Koordinační centrum česko-německých výměn TANDEM a další.

Autor: Jana Němcová, Eurocentrum Plzeň

Strategie navrhuje také zrychlené odpisy při pořízení elektrického vozidla a dobíjecích stanic, toto opatření ale dosud nebylo přijato.

V současnosti plán prochází aktualizací, která bere v potaz nové výzvy, například novelu směrnice o čistých vozidlech, podle níž by Česko mělo do roku 2030 snížit emise u nově pořízených osobních aut o téměř 30 %. Měly by se také dále zjednodušit procesy stavebního řízení při stavbě dobíjecích stanic.

Elektromobilů je v Česku jen 0,4 %

Lucie Krčmářová zdůraznila, že automobilový průmysl má pro českou ekonomiku zásadní význam, 26 % průmyslové výroby tvoří produkce aut. Loňský rok byl z tohoto pohledu rekordní – v ČR se vyrobilo před 1,4 milionů osobních vozidel.

V roce 2019 tvořila v Česku vozidla na alternativní pohon pouze málo přes jedno procento vozového parku (0,4 % elektromobilů a 0,7 % vozidel na CNG a LNG). Podle údajů Krčmářové jezdí v tuzemsku 70,4 % aut na benzín a 26,8 % na naftu. Zdejší vozový park také nepatří v Evropě k nejnovějším – průměrné stáří vozidla je 14,8 let.

Dobíjecí stanice by mohly být i v bytových domech

Krčmářová uvedla, že v současnosti je 76 % dobíjecích stanic situováno jen ve 4 zemích Evropské unie – v Nizozemsku (25,8 %), Německu (19,1 %), Francii (17,3 %) a Británii (13,3 %). V ČR se proto aktuálně diskutuje o opatřeních, která by počet stanic umožnila navýšit. Patří mezi ně nejen již zmiňované odpisy na pořízení dobíjecích stanic, ale také třeba možnost zavést neveřejné stanice v bytových domech.

Ke zvýšení počtu aut na alternativní pohon by měla přispět mimo jiné podpora nákupu těchto vozidel firmami, které je v současnosti kupují nejčastěji. Díky tomu by se následně mohla dostat na trh již používaná, ale stále ještě relativně nová auta za výrazně nižší cenu, za kterou by si je mohli pořídit i běžní občané.

EUROLISTY

Premianty ve využití obnovitelné energie jsou Švédsko či Norsko

Doprava je globálně na 3. místě z hlediska produkce skleníkových plynů, podle Františka Marčička aktuálně vypouští zhruba 14 % celkových emisí ročně. Největší znečištění má na svědomí osobní doprava, zároveň ale výrazně rostou emise vznikající při dopravě zboží, a to dvakrát rychleji než u osobních aut.

Podle názoru Marčička je v Česku rozvoj obnovitelné energie v dopravě velmi pozvolný a sektor dopravy momentálně nemíří k naplnění krátkodobých ani dlouhodobých cílů, které například stanovují do roku 2030 zvýšit využití obnovitelné energie v dopravě na 14 %. Mezi nejméně úspěšné státy v této oblasti zařadil Marčičik především Švédsko, ale také třeba Norsko či Island.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop

Řešení "Hřebenovky" z minulých Eurolistů

	1	2	3	4	5	6	7
						L	
		L		F		U	
		E		R		C	
		T		A		E	
		I		N		M	
		Š		C		B	
		T		I		U	
						R	
N	Ě	M	E	C	K	O	
A		E		O		M	
Ř		R		R		B	
Í		C		E		U	
Z		O		P		D	
E		S		E		S	
N		U		R		M	
Í		R				A	
						N	

Diskuze na téma

15 LET V EVROPSKÉ UNII CO NÁM EU PŘINESLA A JAKÁ JE BUDOUCNOST?

Přijměte pozvánku na nadcházející veřejné debaty o EU v regionech!

24. 10. Hradec Králové

7. 11. Cheb

(více informací na webu a FB Euroskopu a Eurocenter)

Vydavatel:

Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:

nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

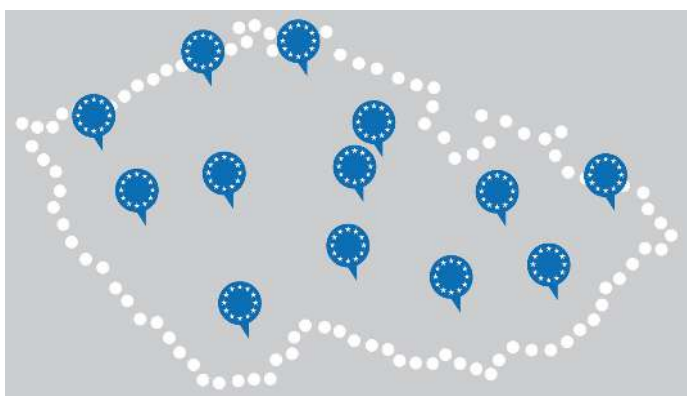
Email:

euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz